

Vergaderjaar 2009–2010

31 847

Onderzoek naar de besluitvorming rond de inval in Irak

Nr. 15

BRIEF VAN DE MINISTER PRESIDENT, MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 januari 2010

Onder verwijzing naar de regeling van werkzaamheden van uw Kamer van heden hecht ik eraan om te bevestigen dat ik gisteren na afstemming met de vice-ministerpresidenten en de meest betrokken bewindspersonen, namens het kabinet een eerste verklaring heb afgelegd.

Ik heb in deze verklaring gezegd dat door de commissie Davids een gedegen studie is verricht naar de gebeurtenissen in 2002 en 2003. Daarbij is intensief gebruik gemaakt van al het voorhanden bronnenmateriaal. Uit de verantwoording van de commissie blijkt nog eens dat de commissie haar werkzaamheden in volledige onafhankelijkheid heeft kunnen uitvoeren. Zij heeft toegang gehad tot alle informatie die zij nodig achtte, inclusief de notulen van de ministerraad en informatie van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Nooit eerder heeft een onderzoekscommissie zo uitgebreid kunnen putten uit onze informatiebronnen.

Het is zaak om het rapport van de commissie Davids de komende tijd grondig te bestuderen ten behoeve van een nadere kabinetsreactie. Daar zal enige tijd mee gemoeid zijn. In de kabinetsreactie zal vanzelfsprekend worden ingegaan op de conclusies van de commissie.

Daarnaast zullen aan de kabinetsreactie worden gevoegd de antwoorden op de door de Tweede en Eerste Kamer gestelde vragen voor zover die niet in het rapport van de commissie worden geadresseerd.

Onder verwijzing naar het verzoek van uw vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 1 december 2009 (kenmerk 2009Z21041/2009D60798) deel ik u mede dat het kabinet het voornemen heeft begin februari 2010 een reactie op het rapport van de commissie Davids aan de Staten-Generaal te verzenden.

Het kabinet zal het rapport van de commissie Davids leidend laten zijn bij een kritische terugblik op het verleden en het trekken van lessen voor de toekomst.

Een onderwerp dat zeker in de reactie terug zal komen is het volkenrechtelijke mandaat. Destijds was de Nederlandse regering evenals die van verscheidene andere staten van oordeel dat de betreffende VR-resoluties een toereikende grondslag vormde voor het – door Nederland politiek ondersteunde – militaire optreden van de door de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk geleide coalitie. Gebleken is dat dit standpunt in de internationale gemeenschap onvoldoende steun heeft gevonden en ook door andere landen niet langer wordt aanvaard.

Het toenmalig kabinet was er echter van overtuigd dat er toen een zuivere en integere afweging is gemaakt. Hierover is uitvoerig met uw Kamer van gedachten gewisseld. Een ruime Kamermeerderheid heeft het kabinet toen daarin gesteund.

In het coalitieakkoord dat ten grondslag ligt aan het huidige kabinet is reeds bepaald dat een adequaat volkenrechtelijk mandaat is vereist bij deelname van een missie met Nederlandse militairen. Deze bepaling is mede opgenomen tegen de achtergrond van de discussie die bestond over de rechtgrondslag van de inval in Irak (zie ook de brief van de ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie van 22 juni 2007). In het licht van deze ontwikkelingen en met de kennis van nu aanvaardt het kabinet dat voor een dergelijk optreden een adequater volkenrechtelijk mandaat nodig zou zijn geweest.

De minister-president,
minister van Algemene Zaken,
J. P. Balkenende